

Innovaatiohaaste nuorten liikkumisen lisäämiseksi

Helsingin kaupunki hakee tällä innovaatiohaasteella yrityksiltä ehdotuksia ratkaisuiksi, joilla voidaan edistää nuorten (erityisesti toisen asteen opiskelijat) liikkumista. Parhaat ratkaisuehdotukset valitaan toteutettaviksi ns. nopeina kokeiluina. Innovaatiohaaste toteutetaan tarjouskilpailuna ja kaupunki hankkii valitut kokeilut pienhankintana. Hankinnan kokonaisarvo alittaa kansallisen kynnyсарvon, jolloin hankintaan ei sovelleta hankintalakia.

Helsingin kaupunki tarjoaa yrityksille ja muille yhteistyökumppaneille mahdollisuuksia kokeiluihin. Kokeilutoiminnan ja yhteiskehittämisen tarkoituksena on, että yritykset voivat testata tuotteitaan aidoissa toimintaympäristöissä, oikeiden ihmisten kanssa ja kaupungin eri toimialojen asiantuntijoiden tukemana. Tavoitteena on kehittää yhdessä loppukäyttäjien tarpeita paremmin palvelevia ratkaisuja sekä samalla tukea yritysten tuotekehitys- ja liiketoiminnan edistymistä.

Taustaa ja tarve:

Liikkumisen puute on globaali ja nouseva kansanterveyshaitta, jonka Maailman terveysjärjestö WHO on luokitellut neljänneksi merkittävimmäksi ennenaikaisen kuoleman riskitekijäksi maailmanlaajuisesti. Liikkumattomuus vaikuttaa kielteisesti terveyteen ja arjessa jaksamiseen, jonka lisäksi sillä on tutkittu yhteys keskeisiin kansansairauksiin, kuten diabetekseen, tuki- ja liikuntaelinsairauksiin, sekä mielenterveyteen. UKK-instituutin arvion mukaan kansallisella tasolla liikkumattomuuden vuosittaiset kustannukset ovat vähintään kolme miljardia euroa.

Kaupunkistrategian (2021–2025) mukaisesti Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa edellytykset liikkuvaan elämään kohenevat niin, että kaupunkilaisten terveys paranee. Jokaista helsinkiläistä ikään katsomatta kannustetaan liikkumaan matalalla kynnyksellä.

Tämän haasteen teemassa keskitytään toisen asteen opiskelijoiden liikkumisen lisääminen. Oppivelvollisuusikäisistä toisen asteen opiskelijoiden liikkumiseen sisältyy akuutein liikkumisen lisäämisen tarve. Alle viidennes toisen asteen opiskelijoista liikkuu kansallisten suositusten mukaisesti eli tunnin reippaasti päivässä. Oma terveysriskinään on tunnistettu erityisesti lukiolaisten runsas istuminen ja paikallaanolon määrä: keskimäärin lukiolaiset istuvat lähes 10 tuntia päivästä. Myös liikkumisen ääripäiden väliin jäävä kuilu on syventynyt entisestään. Keskeisiä taustatekijöitä, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten hyvinvointiin, ovat asuinalue, syntyperä ja perheen sosioekonominen tausta.

Kolme neljästä opiskelijasta haluaisi lisätä liikkumistaan. Tutkimusnäyttö osoittaa, että pienelläkin liikkumisen lisäämisellä voi olla merkittävä ennaltaehkäisevä vaikutus erilaisiin fyysisiin ja psyykkisiin oireisiin, esimerkiksi stressin ja koulun aiheuttamien paineiden lieventämiseen. Liikkumisen lisäämisen tarve korostuu tilanteessa, jossa opiskelijoiden mielenterveysongelmat, masennus- ja ahdistuneisuusoireilu, sekä syrjäytyneisyyden tunteet ovat lisääntyneet Kouluterveyskyselyn (2021) perusteella merkittävästi, ja ovat Helsingissä muuta maata korkeammalla tasolla. Koulu-uupumuksesta kärsii noin joka neljäs toisen asteen opiskelija.

Koronapandemia on rajoittanut nuorten sosiaalista kanssakäymistä opiskelun ja harrastusten osalta. Liikkumisen ja liikuntaharrastusten merkitys vuorovaikutustaitojen, yhteenkuuluvuuden tunteen, sekä kaverisuhteiden ylläpidon ja luomisen näkökulmista ovat tärkeitä ja korostuvat tilanteessa, jossa noin joka viides nuori raportoi kokevansa usein yksinäisyyttä.

Tavoitteet:

Etsimme liikuttamisen palveluita ja palveluinnovaatioita, joihin liittyy:

1. liikkumisen edistäminen digitaalisuuden ja/tai pelillisyyden avulla tai
2. hyvinvointi- ja liikkumiserojen kaventaminen opiskelijoiden erilaiset taustat ja elämäntilanteet huomioiden.

Ehdotettavissa ratkaisuissa käytetään esimerkiksi dataa, tekoälyä ja muita teknologioita.

Haasteen teemat:

- Sosiaalisuus toisen asteen opiskelijoiden liikkumisen edistäjänä: Kaverit ja sosiaaliset verkostot edesauttavat liikkumiseen aktivoinnissa ja siihen sitoutumisessa.
- Uudenlaiset ratkaisut kysynnän ja tarjonnan nykyistä parempaan kohtaamiseen: Helsingissä on paljon erilaisia liikkumis- ja liikuntamahdollisuuksia, mutta kaupunkilaiset eivät ole niistä useinkaan tietoisia.
- Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen: Terveellisten elämäntapojen tukeminen ja uusien terveellisten tapojen muodostaminen hyvinvointiteknologian keinoin (uni, ravinto, liikkuminen).
- Liikkumisaktiivisuuden seuranta: Liikkumis- ja liikuntasuoritusten kirjaaminen ja seuranta, sekä käyttäjän motivointi ja palkitseminen.

Palvelu tai tuote voi vastata useampaan teemaan.

Hankinnan kuvaus:

Haasteessa haetaan kokeiltavaksi toisen asteen opiskelijoiden (lukiolaiset ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat) liikkumista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia edistäviä innovatiivisia ratkaisuja.

Tarjouskierroksella ei haeta täysin valmiita kaupallisia ratkaisuja, vaan ensisijaisesti sellaisia tuotteita, joita voidaan kehittää ja testata kokeilun aikana yhdessä käyttäjien ja kaupungin asiantuntijoiden kanssa, ja joihin kytkeytyy potentiaalia esimerkiksi innovatiivisuuden tai liiketoiminnallisuuden näkökulmista. Kokeilun aikana syntyneet immateriaalioikeudet jäävät palvelun tarjoajalle ja mahdolliset kokeilussa käytössä olleet fyysiset työvälineet palautuvat tarjoajalle.

Haasteen puitteissa hankitaan enintään **neljä nopeaa kokeilua**, joissa yritykset kehittävät ja kokeilevat kevään 2022 aikana (kesto n. 3–6 kk) uusia ratkaisuja kaupungin esittämään haasteeseen.

Haasteen tavoitteiden määrittelyssä on huomioitu kaupunkistrategian kirjaukset sekä tutkimus- ja asiantuntijatieto opiskelijoiden liikkumisen ja hyvinvoinnin tilasta, jotta haaste vastaisi mahdollisimman hyvin kohderyhmän tarpeita ja markkinakysyntää.

Hankintamenettely:

Helsingin kaupunki hankkii kokeilun tarjouskilpailuna toteutettavan nopeiden kokeilujen haasteen kautta. Kaupunki hankkii valitut kokeilut pienhankintana. Hankinnan kokonaisarvo alittaa kansallisen kynnyksarvon, jolloin hankintaan ei sovelleta hankintalakia.

Kokeilu ei sido kaupunkia varsinaisen ratkaisun hankintaan. Jos Helsinki päättää kokeilusta saatujen kokemusten perusteella hankkia haasteeseen vastaavan tuotteen käyttöönsä, niin kyseessä on tästä erillinen hankinta.

Nopeaan kokeiluun osallistumisesta voidaan maksaa enintään 15 000 euroa (+alv 24%) per kokeilu. Tarjoaja voi tarjota haluamansa kokeilun keston ja haluamansa määrän resursseja, jotka voidaan huomioida tarjousten vertailussa.

Tarjouksen jättäminen:

Tarjoajalta edellytettävät vaatimukset:

- Yrityksen täytyy olla Suomessa yritys- tai yhdistysrekisterissä. Yhteistyökumppaneina palvelussa voi olla myös 3. sektorin organisaatioita (**Huom. yhdistys voi hakea haasteeseen ainoastaan yrityskumppanin kanssa!**).
- Tarjotun tuotteen/palvelun ominaisuudet vastaavat lainsäädäntöä (esimerkiksi EU:n tietosuojasetus GDPR).
- Tarjoajan on toimitettava tarkastettavaksi tilaajavastuulain edellyttämät dokumentit, mikäli Tarjoajan tietoja ei löydy Vastuugroup.fi -portaalissa.
- Kaupungilla on oikeus sulkea pois sellaiset tarjoajat, joita koskee jokin hankintalain (1397/2016) 80 §:n tai 81 §:n mukainen poissulkemisperuste.

Tarjouksen sisällölliset vaatimukset:

- Tarjous on tarjouspyynnön mukainen.
- Nopealla kokeilulla nähdään olevan vaikutus tuotteen/palvelun kehityksessä.
- Ratkaisu on toteuttamiskelpoinen Helsingin kaupungin kohderyhmällä ja kaupungin tietojärjestelmäympäristössä.
- Yrityksellä on selkeä intressi kehittää kokeilun kohteena olevaa tuotetta tai palvelua itsenäisesti eteenpäin.
- Tarjouksen tulee sisältää seuraavat selvitykset (löytyvät hakulomakkeesta):
 - Teema, johon ratkaisu vastaa
 - Kokeiluun tarjottavan ratkaisun esittely
 - Kokeilun hinta-arvio
 - Kokeilun tämänhetkinen kehitysvaihe
 - Ratkaisun lisäarvo haasteeseen
 - Ratkaisun ansaintalogiikka
 - Kokeilun tavoitteet yritykselle
 - Kokeilun toteutussuunnitelma
 - Kehitystiimin kuvaus
 - Ratkaisun alusta
 - Kokeiluun tarvittavat resurssit
 - Jatkosuunnitelma kokeilun jälkeen

Tarjousten vertailu ja valintakriteerit:

Arviointiraati vertailee määräajassa saapuneet soveltuvuusvaatimusten mukaiset tarjoukset alla olevien kriteerien perusteella:

1. Ratkaisun laatu (50%, jokaisesta alakohdasta pisteitä 1-5)

- Esitetyn ratkaisun vastaavuus haasteen tavoitteisiin

- Ratkaisun innovatiivisuus ja sisältää esimerkiksi uudenlaisia teknologisia ratkaisuja
- Käyttäjälähtöisyys ja kontekstiin sopivuus
- Vaikuttavuus ja käytettävyys
-

2. Liiketoiminta (50%, jokaisesta alakohdasta pisteitä 1-5)

- Yrityksen ja tiimin sitoutuminen ja motivaatio kehittämiseen
- Skaalautuvuus: Onko ratkaisulla laajempaa liiketoimintapotentiaalia? Jatkokehittämissuunnitelmat kokeilun jälkeen? Miten nopea kokeilu hyödyttää yrityksen liiketoimintaa ja ratkaisun skaalautuvuutta?
- Toteuttavan tiimin kyvykkyys

Tarjosten määräaika:

Kilpailuun ilmoittaudutaan täyttämällä tarjouslomake 11.2.2022 klo 15.00 mennessä. Myöhästyneet tarjoukset suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Aikataulu:

1) Tarjosten jättöaika umpeutuu **11.2.2022 klo 15:00**. Tarjous tulee jättää täyttämällä tarjouslomake [täällä](#). Myöhästyneet tarjoukset suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle.

2) Tarjosten vertailun jälkeen kaupunki kutsuu eniten vertailupisteitä saaneet tarjoajat pitchaustilaisuuteen. Pitchauspäivä järjestetään 25.2.

3) Pitchauspäivässä yritykset pitävät lyhyen 30 minuutin esittelyn tuotteestaan/palvelustaan, jonka jälkeen valitsijaraati valitsee innovaatiohaasteen voittajat.

5) Kokeilut käynnistyvät valittujen toimittajien kanssa huhtikuussa 2022.

6) Tulosten raportointi ja jatkosuunnitelmat kokeilujen päätyttyä.

Hankintasopimuksessa tullaan käyttämään Helsingin kaupungin sopimus pohjia. Sopimuksen liitteeksi tulee kaupungin tietosuoja- ja salassapitoliite, mikäli tuote käsittelee henkilötietoja. **Varmista jo ennen tarjouksen jättämistä, että olet valmis tekemään sopimuksen näillä ehdoilla ja että mahdollinen henkilötietojen käsittely on liitteen mukainen!** Jos tuotteesi käsittelee henkilötietoja, liitä tarjoukseen yrityksen oma tietoturvasuunnitelma ja tuotteen tietosuoja seloste, jotta kaupunki voi varmistua, että tarjoamasi tuote ja yrityksen sisäiset prosessit ovat Helsingin kaupungin tietosuoja- ja salassapitoliitteen mukaisia. Tarvittaessa tehdään myös tietosuojan vaikutusten arviointi.

Kysymyksiä voi lähettää 28.1.2022 klo 15.00 asti osoitteeseen [roope.tollikko\(a\)hel.fi](mailto:roope.tollikko(a)hel.fi). Vastaukset julkaistaan Testbed Helsinki -sivustolla (testbed.helsinki).

Lisätietoja:

Roope Töllikkö, erityissuunnittelija,

Helsingin kaupungin kaupunginkanslia,
elinkeino-osasto.

p. 0401580318, roope.tollikko@hel.fi